

Een paar jaar geleden liep ik in Voornes Duin en kwam ik bij het Brede Water terecht. Natuurmonumenten had daar een schutting neergezet met gleuven erin. Je kon door zo'n gleuf naar het water kijken zonder dat de plaatselijke bewoners last van je hadden en ik heb met veel plezier naar geoorde futen en ander zeldzaam spul gekeken.

Geheel in de geest des tijds deed Natuurmonumenten daar ook aan voorlichting. Even voor de schutting stond een groot bord waarop uitgelegd werd wat hier aan de hand was, wat je er allemaal kon zien en hoe goed het werk was dat Natuurmonumenten hier verrichtte. De tekst op het bord begon met -en daarom breng ik het hier te berde- "Hier laat Natuurmonumenten de natuur haar gang gaan."

Ik vond dat heel mooi, alleen werd die mooie sfeer een beetje verpest door de aanwezigheid van een groepje dode esdoorns vlak daarbij in een laagte. Die bomen waren niet dood gegaan aan de zure regen of de oude dag. Die bomen waren geringd omdat de beheerder ze kennelijk dood wilde hebben. En dat noemen ze de natuur haar gang laten gaan.

De vraag is nu, willen wij Nederlanders eigenlijk wel de natuur

Hulde

haar gang laten gaan? En als we het willen, kunnen we het dan wel? Of zijn de natuurbeschermers in dit land in de eerste plaats inderdaad in de eerste plaats ze net als dijkenbouwers, inpolderaars en landinrichters hun handen nergens vanaf houden? Neem nu het Wekeromse Zand. Die van het Gelders Landschap zijn als de dood dat het binnenkort het Wekeromse Bos heet. En om dat te voorkomen deinzen ze nergens voor terug. Ruim 35 ha bos hebben ze weggeslagen om aan de wind vrij spel te geven zodat het levende stuifzand ook levend en stuivend blijft. Althans dat hopen ze, want gevreesd moet worden dat hier de nieuwste modegril genaamd het zelfregulerend ecosysteem het gezond verstand van de beheerders van het Zand parten heeft gespeeld.

Eerst iets over het Zand. Eén van de aardigste gebiedjes aan deze kant van de Veluwe en vanaf het moment dat ik in Wageningen ging studeren heb ik hier altijd graag gelopen. Het is niet groot - 480 ha- maar door zijn bijzondere inrichting met in een groot deel geen paden geeft het de indruk veel groter te zijn. Het is landschappelijk zeer gevarieerd. Er is open stuifzand met prachtige vliegdennen op de koppen, aan de oostzijde ligt een met eiken begroeide hoge wal, er is een groot stuk met natuurlijk dennbos, er zijn heidevelden en er is aangepant bos met een paar vennetjes erin. Er lopen nog wat moefflons ook, die je wel te zien kunt krijgen. Heel aantrekkelijk. Kinderen vinden het prachtig. Het is mysterieus, je kunt er verdwalen en je kunt er fantastisch spelen.

Volgens het Geldersch Landschap, de beheerder van het terrein, bestond het gebied in de vo-

rige eeuw nog 300 ha in verstaving, in 1960 was dat nog 40 ha en nu nog maar 12 ha. Het lijkt me erg weinig, maar ik weet dan ook niet hoe ze levend stuifzand in hun inventarisatie hebben gedefinieerd. Het Landschap vond in ieder geval dat dit stuifzand levend geacht moest worden, daarbij ongetwijfeld geïnspireerd door andere terreinbeheerders zoals Natuurmonumenten (het Hulshorster zand) en Staatsbosbeheer (het Kootwijker Zand) die ook stuifzanden bezitten en levend trachten te houden. In die kringen kun je natuurlijk niet achter blijven, dat zal duidelijk zijn. Dus gebeurde er twee dingen: er werd bos gekapt in zuidwestelijke richting zodat de heersende wind een aanloopje kan nemen om het zand weer aan het stuiven te brengen en de bovenlaag van het feitlijke stuifzand werd verwijderd waar deze door algengroei en andere vegetatie te humusrijk en dus niet stuifbaar werd geacht.

Zoals het landschap zegt: "Na de herinrichting van het terrein zal er aan het stuifzand niets meer behoeven te gebeuren, de wind zal het werk doen." Daar geloof ik dus niets van. Ik ben bang dat hier met zekere regelmaat en groot materieel teruggekomen zal moeten worden om de zaak open en stuivend te houden. En of dit gedoe de natuur ten goede komt betwijfel ik ook, daarvoor is het me allemaal een beetje te onnatuurlijk. Had het Landschap de 70.000 gulden die dit gekost heeft in zijn zak moeten houden? Nee, want voor de recreatie zijn deze maatregelen uitstekend. De aantrekkelijke kanten van het terrein in recreatieve zin worden hierdoor niet alleen beschermd maar krachtig ontwikkeld. En het gebeurt te weinig dat natuurbeschermingsorganisaties in Nederland daar bewuste rekening mee houden. Hulde dus voor het Geldersch Landschap, voor dit sociale beleid.